

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.031/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe.)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe) (eljáró képviselő: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Németh Róbert Kálmán kamarai jogtanácsos
A mintaper tárgya:	megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogviszonyból származó közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (6. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott ítélet:	Győri Törvényszék 6.K.700.826/2023/5. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.700 (harminchatezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperes hivatásos állományú tagjaként a helység1Rendőrkapitányság osztálylán nyomozó beosztásban teljesít szolgálatot. A 2023. április 27. napján benyújtott szolgálati panasza – amelyben 2020. április 1. napjától a rendvédelmi illetményalap 100%-ának megfelelő mértékű megbízási díjat és annak késedelmi kamatát igényelte az általa ellátott és eltérő szolgálati beosztásba tartozó vizsgálói, szemlebizottság-vezetői és körözési előadói feladatok teljesítéséért – elutasításra került.

A felperes keresete, az alperes védirata

[2] A felperes keresetében az alperest a 2020. április 1. és 2023. május 31. napjai közötti időszakra (a továbbiakban: perbeli időszak) 1.468.700 forint megbízási díj, és annak 2021. december 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontjára, (5) bekezdésére, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 30/2015. BMr.) 2. számú mellékletének rendelkezéseire, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 33/2015. BMr.) 10. § (2) bekezdésére, a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nyer.) 150. § (1) bekezdésére, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 348. §-ára, illetve a Kúria Kf.III.45.152/2021/4. számú és Kf.VII.45.079/2021/6. számú ítéleteire alapította. Előadta, hogy rendszeresen látott el a nyomozói beosztásába nem tartozó vizsgálói feladatokat; átlagosan a szolgálatteljesítési ideje 30%-ában nyomozott, 60%-ában vizsgálati, 10%-ában egyéb – különösen szemlebizottság-vezetői és körözési előadói – feladatokat teljesített. A büntetőeljárás mindkét szakaszában önállóan, ügyelőadóként járt el, nem egyes részcsелеkményeket végzett. Indokai szerint a nyomozó és a vizsgáló különböző beosztások, a feladatköröket a jogszabály és a rendőrkapitányság szervezeti felépítése is elhatárolja. Az ismeretlen elkövető azonosítása, felderítése nyomozói feladat, a tetten ért elkövetővel szemben vagy a gyanúsítás közlését követően az ügy vizsgálati szakba lép, ahol vizsgáló jár el. Az elhatárolás szakmailag és a munkamódszereket tekintve is indokolt. A perbeli időszakban rendszeresen ellátott szemlebizottság-vezetői és körözési feladatokat is, amelyek együttes ellátása nagyobb felelősséggel járt, fokozottabb igénybevételt jelentett, az utóbbi külön beosztás (körözési előadó) feladatai közé tartozott. A 2023. február 1. napjától megvalósult – a perbeli időszak utolsó három hónapját érintő – Hszt. módosítás vonatkozásában előadta, hogy az a megbízási díjra való jogosultságát nem befolyásolja, ugyanis a beosztásától eltérő feladatokat a perbeli időszak teljes időtartamát lefedve, nem eseti jelleggel, hanem a szolgálatteljesítési ideje jelentős részében ellátta. A megbízási díj mértékét az illetményalap 100%-ában jelölte meg.

[3] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összegszerűségét is vitatva. Kiemelte, hogy a bűnügyek feldolgozása során a nyomozati és a vizsgálati szak egymástól élesen nem különül el; a rendőrkapitányság nyomozóhatóságként jár el. A helység1Rendőrkapitányságon vizsgálati egység nincs, a nyomozóhatósági

feladatokhoz vizsgálói státusz nem került rendszeresítésre. Hivatkozott a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának 2023. február 1. napjától hatályos rendelkezésére, amelynek értelmében a felperes vonatkozásában minden bűnügyi tevékenység a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatnak tekinthető, eszerint megbízási díjra való jogosultságot nem keletkeztet. A megbízási díj összegét a kereseti kérelem jogalapjának megállapítása esetén a rendvédelmi illetményalap 50%-os mértékében tartotta elfogadhatónak.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest a kereseti kérelem szerinti 1.468.700 forint megbízási díj, és annak 2021. december 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Döntését a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára, (5) bekezdésére, ugyanezen § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától hatályos rendelkezésére, a 30/2015. BMr. 2. számú mellékletében, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI.16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BMr.) 35. § (6) bekezdésében foglaltakra alapította. Rögzítette, hogy a perben azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes ellátott-e olyan, a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkört, amely többletfeladatnak minősült. A 2023. február 1-jei jogszabálmódosításra figyelemmel azt is vizsgálnia kellett, hogy a feladatellátás a felperes számára jelentős többletmunkát jelentett-e, azt a hivatásos állomány tagjaként eseti jelleggel vagy rendszeresen látta-e el. A felperes személyes nyilatkozatát elfogadva megállapította, hogy a nyomozói munka legfeljebb a szolgálatteljesítések 30%-át tette ki; az általa ellátott további feladatok a beosztásához nem tartoztak; a szemlebizottság vezetése alkalmanként legalább 2-5 órát vett igénybe; előfordult halálesettel kapcsolat vizsgálat is. A körözési feladatok havonta személy- és tárgykörözést jelentve minden ismeretlenes ügyben felmerültek. A felperes a körözéseket nem csak a saját, hanem mások ügyeiben is elvégezte. Rögzítette továbbá, hogy a felperes által megjelölt feladatellátás mértékét az alperes nem vitatta. Kiemelte, hogy a 30/2015. BMr. 2. számú melléklete a nyomozói/főnyomozói és vizsgálói beosztást külön beosztásként nevesíti. Ezen beosztások és az azokhoz tartozó feladatok akkor is eltérő beosztásnak minősülnek, ha az adott szervezeti egységnél elkülönült vizsgálati osztály nincs, és ilyen státusz sincs rendszeresítve. Ez egyben azt is jelenti, hogy a nyomozói beosztás a vizsgálói feladatokkal ilyen szervezeti egység esetén sem bővíthető jogszerűen. Amennyiben rendszeresített és betöltött státusz hiányában a nyomozónak e feladatokat is el kell látnia, a munkáltató a feladatellátási kötelezettségének a megbízási eszközével, megbízási díj ellenében tehet eleget.

[5] A szemlebizottság-vezetői feladatok tekintetében osztotta a felperes által előadottakat. Ezen feladatok attól, hogy azokat a munkáltató a munkaköri leírást kiegészítve a felperes munkaköri feladatai közé emelte, nyomozói feladatkörben ellátandó alapfeladatnak nem minősülnek. Utalt a Kúria döntésére, amely szerint a nyomozói feladatokhoz képest a szemlebizottság-vezetői feladatok olyan minőség- és felelősség-többletet jelentenek, amelyek a felperes beosztása szerinti feladatkört a többletfeladatként ellátott szemlebizottság-vezetői feladatoktól egyértelműen elhatárolhatóvá teszi (Kúria Kf.VII.39.097/2021/8.). A munkaköri feladatok meghatározása a munkáltató részéről nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával a beosztás (munkakör) keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapról eredően

jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását. Az alperes csak egy adott munkakörön belül határozhatja meg szabadon a munkaköri leírásban nevesített feladatokat, a munkaköri leírásba egyértelműen más munkakörbe tartozó feladatokat jogszerűen nem építhet be (Kf.II.39.247/2020/4.). Az alperes a felperest a szolgálati beosztásához nem tartozó, olyan feladatkörök (vizsgálói, szemlebizottság-vezetési, körözési feladatok) ellátásával bízta meg, amelyek a 30/2015. BMr. 2. számú melléklete alapján további, más különálló munkakörökhöz tartoznak. Ezen feladatokat a felperes rendszeresen, nem eseti jelleggel látta el, és azok a szolgálati idejének jelentős részét kitették. A szolgálati feladatok ellátása jelentős többletmunkát is jelentett számára, hiszen azokat a legtöbb szolgálat során ellátta, amelyek részben külön szaktudást is igényeltek (pl. szemlebizottság-vezetési feladatok). Téves a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának alperesi értelmezése is.

Ezt a szabályt a jogalkotó a Hszt. szolgálati viszony tartalmára vonatkozó X. fejezetében, a szolgálatteljesítésre vonatkozó szabályok között helyezte el. E rendelkezés semmiképp sem értelmezhető úgy, hogy megbízási díj jogcímén többletdíjazás kizárólag a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli beosztáshoz nem tartozó feladatok ellátása esetén jár. Az ellenkező tartalmú értelmezés a megbízási díjra való jogosultság indokolatlan szűkítését, kiüresítését eredményezné. A hivatásos állomány tagja ilyen feladatot ellentételezés nélkül kizárólag akkor köteles ellátni, amennyiben az eseti jellegű és az számára jelentős többletmunkával nem jár.

[6] A megbízási díj összegét a Hszt. 71. § (5) bekezdésére utalással a kereseti kérelemnek megfelelő összegben (illetményalap 100%-ában) határozta meg. E körben döntését a többletfeladat rendszerességére, annak többletterhelést okozó jellegére, a szemlebizottság-vezetői feladatok ellátásához szükséges külön képesítési feltételekre, különleges szaktudásra, valamint a megbízási díjnak a minimum összeghez való közelítésére alapozta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[7] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Jogszabálysértésként a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára és (5) bekezdésére, 102. § (1) bekezdés b) pontjára, 163. § (5) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:47. §- 6:48. §-aira, a 31/2015. BMr. 35. § (6) bekezdésére, valamint a 33/2015. BMr. 10. § (2) bekezdésére hivatkozott. Utalt arra, hogy a Nyer. adja a bünygyi munkavégzés kereteit, amely jogszabály, és más norma sem tilalmazza a büncselekmény elkövetőjének megállapítása, a bizonyítási eszközök felkutatása és biztosítása érdekében felderítést végző nyomozóhatósági tag eljárását az elkövetők kilétének megállapítását követően, hiszen a vizsgálatot a hivatkozott normák szerint szintén a nyomozóhatóság tagjának kell elvégezni. A felperes által, többletfeladatként díjazni kívánt tevékenység az általános bünygyi munkához tartozó beosztásban rögzített feladatellátásnál nem jelent többlet. Pusztán az alapján, hogy a 30/2015. BMr. 2. számú mellékletében a nyomozói és vizsgálói beosztások külön kerültek megjelölésre, nem vonható le az a következtetés, hogy az azokhoz tartozó munkafeladatok eltérőek lennének, hiszen ezen beosztások tartalmát sem a 30/2015. BMr., sem egyéb munkajogi szabály nem írja elő, vagyis azok az egyes hivatásos munkakörökhöz kapcsolódó konkrét munkaköri feladatokat nem határoznak meg. A nyomozói és vizsgálói munkamódszerek nem különülnek el egymástól, ugyanis mindkét beosztásba tartozók munkavégzését azonos normák szabályozzák, esetükben

a krimináltaktikai-metodikai módszerek azonosak, céljuk megegyezik. A nyomozói és vizsgálati munkához egyaránt hozzátartoznak egyéb járulékos feladatok, amilyen a szemlebizottság-vezetői tevékenység is. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontját beiktató Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény 163. §-ához fűzött indokolás szerint a „módosító rendelkezés a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró és a hivatásos állomány tagja esetében is pontosítja a szolgálati viszonyhoz kapcsolódó kötelezettségre vonatkozó szabályt.” A pontosítás szó használata alapján a jogalkotó egyértelmű szándéka arra utal, hogy a fennálló jogszabályi viszonyokat egyértelműsítse. A Hszt. 71. § a 102. § (1) bekezdés b) pontjával összhangban értelmezendő, együttes alkalmazásuk szükségszerű. Erre tekintettel a felperes a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának 2023. február 1. napjától történő alkalmazásával további törvényi feltétel hiányában sem jogosult megbízási díjra, mivel „rendes szolgálati idejében a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatokat” látott el. Arra tekintettel, hogy a felperes szolgálati helyén osztályl működik, vizsgálati egység nincs, a Hszt. 102. § (1) bekezdésének b) pontja alapján minden bűnügyi tevékenység végzése „a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatnak” tekinthető.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem, csupán annak jogi érvelését vitatta. Hivatkozott a Kúria hasonló tényállás alapján elsőként hozott Kf.III.45.152/2021/4. számú ítéletére, amely szintén nyomozó/vizsgáló beosztás elhatárolása alapján indult ügyben a megbízási díjat megalapozottnak tartotta. Utalt a 30/2015. BMr. 2. számú mellékletére is, amely alapján a nyomozó(tiszt) és a vizsgáló(tiszt) nem vitathatóan eltérő feladatkört feltételező beosztások. A nyomozói és a vizsgálói feladatok a gyanúsítás közlésével határolhatók el, az előbbi feladatköre az ismeretlen tétlessel szemben folyó büntetőeljárásokra, míg az utóbbi a gyanúsítottal rendelkező büntetőeljárásokra terjed ki. E körben utalt a Nyer.-ben foglaltakra is, amely a büntetőeljárás során a vizsgálati szakaszt a nyomozástól elhatárolja, azt önálló címmel különbözteti meg. Hivatkozott a Be. 348. §-ának azon rendelkezésére is, amely szerint a nyomozás felderítésre és vizsgálatra oszlik. Vitatta, hogy e két tevékenység határai összemosódnak; azok elkülönítése szakmaspecifikus megközelítés alapján indokolt: e két beosztáshoz tartozó feladatok ellátásához más munkamódszerek alkalmazására van szükség; a nyomozati tevékenység alapvetően adatgyűjtés, kutatómunka, a vizsgálat alapos elemzés, amelyben a bizonyítékok vizsgálata, mérlegelése történik. Az alperesi érvelés elfogadása az eltérő beosztások rendszerét, feladatmegosztását kiüresítené. A Hszt. módosítás tekintetében továbbra is fenntartotta korábbi nyilatkozatát, miszerint a perbeli időszakban rendszeresen végzett többletfeladatokat. A Hszt. 71. §-ának pontosító rendelkezései irrelevánsak, a 102. § (1) bekezdés b) pontja pedig jelen perben nem alkalmazható; ugyanis az ott megjelölt ellentételezés a megbízási díjjal nem azonos, annak nem feleltethető meg. Hangsúlyozta, hogy az alperes fellebbezésében kizárólag a vizsgálati feladatokat vitatta, azt nem vonta kétségbe, hogy a szemlebizottság-vezetői és a körözési feladatok a nyomozói beosztás feladataihoz nem tartoznak. A megbízási díj mértéke tekintetében a bíróság mérlegelése akkor támadható, ha a mérlegelési kötelezettségének a bíróság nem tett eleget, a mérlegelésből a figyelembe vett tények nem megállapíthatóak, az helytelen tényadatokon alapul, ellentmondásos, okszerűtlen. Ilyen körülményre a fellebbezés azonban nem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság részletesen megjelölte a 100%-os megbízási díj indokát, kiemelve, hogy a többletfeladatokat rendszeresen, a szolgálati idejének jelentős részében, a saját munkaköri feladatain túl látta el, a szemlebizottság-vezetési feladatok tekintetében pedig külön szaktudást igényelve végezte.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[9] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[10] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során hivatalból megállapította, hogy a felperes keresetében 2020. április 1. napjától igényelt megbízási díjat, a szolgálati panaszát ugyan 2023. április 27. napján terjesztette elő; a 2020. április havi követelése azonban megbízási díj, mint illetmény jellegű juttatás a tárgyhót követő 5. napon való esedékességére figyelemmel nem évült el.

[11] A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatakor az ítéltábla figyelembe vette, hogy az alperes a tényállás tisztázottsága tekintetében – a nyomozói és vizsgálói feladatok elhatárolhatóságának kivételével – eljárásjogi jogszabálysértést nem állított, a másodfokú bíróságtól alapvetően az ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte.

[12] Az ítéltábla a fellebbezés keretei között eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában e döntése indokait részletesen kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[13] Az alperes fellebbezésében a vizsgálói feladatellátáshoz kapcsolódó megbízási díjra való jogosultságot vitatta, a szemlebizottság-vezetői és a körözési feladatokat nem kifogásolta, az ítéltábla ezért kizárólag a vizsgálói többletfeladatokra alapított igény megalapozottságát vizsgálhatta. A perbeli időszakon belül – a 2023. február 1-jei hatállyal – megvalósult Hszt. módosításra tekintettel a felperes megbízási díjra jogosultságát két időszakra bontva kellett értékelnie.

[14] Az ítéltábla elsőként a 2020. április 1. napjától 2023. január 31. napjáig (a továbbiakban: időszak1) terjedő, a Hszt. módosítást megelőző időszakot tekintette át, és foglalt állást abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság a felperes megbízási díj iránti igényének jogszerűen adott-e helyt.

[15] Megállapította, hogy a 30/2015. BMr. 2. számú melléklete a nyomozó, illetőleg a vizsgáló beosztásokat egymástól külön beosztásként rendszeresítette, azonban e beosztásokhoz tartozó munkaköri feladatokat jogszabály vagy a jogalkotásról szóló 2010. évi

CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés c) pontja alapján kiadott normatív utasítás (ORFK utasítás) nem részletezi, arról a jogalkotó a büntetőeljárás szabályokban gondoskodott. A Be. 348. § (2) bekezdése alapján a nyomozás felderítésből és vizsgálatból áll; a Be. LX. Fejezete rögzíti a felderítést, míg LXI. Fejezete a vizsgálat külön eljárási szabályait; a Be. 31. § (2) bekezdése értelmében a nyomozó hatóság az előkészítő eljárás és a felderítés során önállóan, a vizsgálat során az ügyészség irányításával jár el. A Be. 866. § (1) bekezdés b) pontja alapján kiadott Nyer. a nyomozásra vonatkozó eljárási szabályok között rendelkezik a nyomozás megindítása, elrendelése (70-75. alcímek), a felderítés (76. alcím) és a vizsgálat (78. alcím) szabályairól. A felderítés és a vizsgálat szakaszai közötti elhatárolást a gyanúsított kihallgatás (77. alcím) eljárási cselekménye jelenti; jogszabályi kivételekkel, amennyiben a gyanúsítás közlése [Nyer. 144. § (1) bekezdés] törvényi feltételei megállnak, az ügyészség által irányított vizsgálatot kell lefolytatni [Nyer. 147. § (3) bekezdés], ennek hiányában a felderítés szabályai szerint folytatódik az eljárás [Nyer. 146. § (3) bekezdés].

[16] Fentiek szerint a nyomozás eljárási folyamatában közreműködő nyomozó és a vizsgáló munkaköri feladatai között éles határ nem állapítható meg ugyan, azonban a vizsgáló és a nyomozó feladatai egymástól alapvetően elkülöníthetők. A felperes munkaköri leírásában szereplő nyomozás előkészítése és felderítés eljárási cselekmények lefolytatása a nyomozói beosztás, míg a vizsgálati eljárási cselekmények a vizsgálói beosztás részét képezhetik. Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy az alperes a per során a feladatellátás mértékét nem vitatta; helyesen állapította meg, hogy a felperes szolgálatteljesítéseinek 30%-át tette ki a saját beosztásához tartozó feladatok ellátása, a szolgálatteljesítések jelentős részében, rendszeresen, nem eseti jelleggel vizsgálói feladatokat végzett.

[17] Mivel a felperes keresetében a Hszt. 71. § (1) bekezdése c) pontjára alapított megbízási díj iránti követelést terjesztett elő, az elsőfokú bíróság alappal indult ki abból, hogy mi tekinthető a nyomozói beosztáshoz tartozó feladatkörnek. Ezzel összefüggésben helyesen tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy a 30/2015. BMr. 2. számú melléklete elkülöníti a nyomozó és a vizsgáló beosztást.

Helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy a rendvédelmi szerv csak az adott beosztáson belül határozhatja meg a hivatásos állomány tagjának munkaköri feladatait, és a munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó, általánosan ellátandó feladatot a beosztás részeként. A következetes bírói gyakorlat szerint „[a] munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapról eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását” (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4.). Ezért az, hogy a felperes a munkaköri leírása a nyomozás egészére kiterjedő feladatokat határozott meg, az ügy eldöntése szempontjából nem volt releváns, mert ebben a megközelítésben csak az bírt jelentőséggel, hogy a felperes ténylegesen nyomozói vagy – rendszeresen ismétlődve – vizsgálói feladatokat is ellátott-e. A munkaköri leírásban ugyan előírható, hogy a felperes a képzettségének megfelelő eltérő beosztáshoz tartozó feladatot is ellásson, azonban ez nem zárja ki a megbízási díjra való jogosultságot akkor, ha ez a feladatellátás a beosztásához tartozó feladatait meghaladja. A Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja alapján pontosan azért állapítható meg a megbízási díj, mert a felperes nem a beosztásához tartozó feladatot látott el.

[18] A Kúria határozataiban (Kfv.VII.37.642/2020/5., Kf.VII.39.525/2021/3. stb.) kimondta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívak, ebből következően a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagját akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben ugyanis nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz a rendszeresen végzett további tevékenység, az többletfeladatként értékelendő; ennek eldöntése során pedig az elsőfokú bíróság helytálló következtetésre jutott. A Kúria következetes gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat, ugyanakkor az ilyen jellegű feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül (Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.VII.39.525/2021/3.). Az irányadó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Kf.VII.45.079/2021/6. számú ítéletében – amely ügy tényállása szerint a felperes nyomozói beosztása mellett vizsgálói feladatokat is ellátott, és részben e körülmény miatt ítétek meg számára megbízási díjat – a Kúria kiemelte, hogy az alperesnek az a joga, hogy a felperest a bünyügyi segédelőadó, később a nyomozó beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén a díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát.

[19] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját a nem vitatott tényállással összevetve helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az időszak1 vonatkozásában a felperes a nyomozói szolgálati beosztása mellett, az ahhoz nem tartozó vizsgálói feladatkört látott el rendszeresen, többletfeladatként, ezért a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján megbízási díjra jogosult.

[20] Az ítéltábla ezt követően az elsőfokú ítélet jogszerűségét a Hszt. módosítással érintett, a 2023. február 1. napjától 2023. május 31. napjáig terjedő időszak (a továbbiakban: időszak2) tekintetében vizsgálta.

[21] E vizsgálat során a Hszt. szerkezetének, fogalomrendszerének, a hivatásos szolgálati jogviszony sajátosságaiból fakadó jogintézményeinek áttekintése vált szükségessé. A szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően kógenssek. A Kúria egy korábbi döntésében rámutatott, hogy a kógens rendelkezések kiterjesztően nem értelmezhetők, azok alkalmazása minden esetben kötelező (EBH2016. M.11.); ilyen törvényi rendelkezéstől sem a felek (még közös megegyezés esetén sem), sem pedig a bíróság nem térhet el. A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés dönteni arról, hogy valamely juttatást a munkavállalók/hivatásos állomány tagjai részére megteremti-e, és az is, hogy azt milyen feltételekkel. (BH2015. 79.).

[22] A perbeli esetben a felperes a nyomozói beosztása melletti vizsgálati és szemlebizottság-vezetői többletfeladatok ellátásáért az időszak2 tekintetében is megbízási díjat igényelt, amelyet a Hszt. 71. § (1) és (5) bekezdéseire alapított. Az alperes az eljárás során mindvégig arra hivatkozott, hogy a Hszt. 2023. február 1. napján elfogadott módosítása értelmében a megbízási díjra való jogosultság megállapításához a Hszt. 71. §-ának a 102. § (1) bekezdés b) pontjával összhangban történő értelmezése szükséges. A fellebbezésében a vizsgálói feladatellátás mértékét és annak rendszerességét az időszak2 tekintetében szintén nem tette vitássá, álláspontja szerint a felperest az általa igényelt juttatás a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg.

[23] E körben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a felperes a megbízási díjra a fent hivatkozott törvénymódosítást követően a Hszt. 71. § (3) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint jogosult, ugyanis az időszak2-ben a 71. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a szolgálati beosztásához nem tartozó többletfeladat ellátásával rendszeresen – nem eseti jelleggel – jelentős, részben külön szaktudást is igénylő többletmunkát végzett, melyre figyelemmel az alperes 102. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatos értelmezését tévesnek találta.

[24] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon érvelésével, miszerint a perbeli esetben a kereseti kérelem szerinti megbízási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából relevanciával bíró körülmény, hogy a Hszt. 2023. február 1-jével bekövetkezett módosítását követően a jogalkotó a megbízási díj jogintézményét megtartotta, azt a Hszt. 71. §-ában – a X. fejezetben meghatározott, a szolgálat teljesítésére vonatkozó általános rendelkezésektől – elkülönítetten továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy az általánoshoz képest eltérő, a korábbiakhoz viszonyítva szigorúbb feltételek szerinti elbírálást írt elő. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, akkor annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízási díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a megbízási díj jogintézménye [a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése] valóban kiüresedne.

A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának ezért csak olyan értelmezése lehet helyes, mely a 71. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának is teret enged, ellenkező esetben a hivatásos állományú tag ellenszolgáltatás nélkül, lényegében korlátozásoktól mentesen a beosztásához nem tartozó feladat ellátására megbízhatóvá válna. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el a megbízási díj az általános szabályozástól; e speciális juttatás megfizetésére vonatkozó jogalkotói szándék a Hszt. 71. §-

án keresztül érvényesül, jelesül az, hogy habár a hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, azonban a rendszeresen előforduló, jelentős többletmunka ellátásáért a hivatásos állomány tagjai is ellenszolgáltatásban kell, hogy részesüljenek. Ezt a jogi álláspontot támasztja alá, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában a rendszeresen elvégzett jelentős többletmunkára való utalás nem szerepel, azonban e kitétel a 71. §-ban, mint speciális szabályban megtalálható; ezen feltételek teljesülése esetén megbízási díj jár. Alapítván hivatkozott tehát az alperes arra, hogy az időszak2-ben a felperes megbízási díjra való jogosultságát a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja kizárja, ugyanis ez esetben is érvényesül a *lex specialis derogat legi generali* elv, miszerint az általános szabályt a speciális szabály minden esetben felülírja. A perbeli esetben ez akként valósul meg, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában szereplő általános szabály helyett, a 71. §-ban rögzített rendelkezést kell alkalmazni.

[25] A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan utalt arra, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja a megbízási díjjal nem azonos, annak nem feleltethető meg, ez utóbbinál a többletmunka és a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli feladatellátás nem lehet konjunktív feltétel. Erre tekintettel nem foghatott helyt az alperes osztály1 szolgálati hellyel és a vizsgálati egység hiányával kapcsolatos érvelése sem.

[26] Mindezekre tekintettel az ítéltábla megállapította, hogy az időszak2 vonatkozásában a megbízási díj megfizetésének feltételei alperesi vitatás hiányában – a megbízás rendszeres jellege és a jelentős többletmunka ellátása miatt – ugyancsak fennálltak, ezért az elsőfokú bíróság a kereset megalapozottságáról e körben is helytálló döntést hozott.

[27] Az alperes fellebbezésében ugyan hivatkozott a Hszt. 71. § (5) bekezdésének sérelmére, azonban ezzel összefüggő indokolást a felperesi igény jogalapjának vitatásán túlmenően nem adott elő. A megbízási díj mértékével kapcsolatban az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az az ellátandó munkaköri feladatokhoz köthető, a díjazás azért jár, mert a rendvédelmi szerv tagja az eredeti munkaköri feladatoktól eltérő többletfeladatot végez és ezt a többletért a Hszt. 71. § (5) bekezdésében a jogalkotó az illetményalap 50-200%-áig terjedő összeggel kompenzálja. A követendő bírói gyakorlat szerint (pl. Kfv.VII.37.780/2020/5.) a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, hogy az eredeti munkakör mellett ellátott többletfeladatokra tekintettel a megbízási díjat milyen mértékben határozza meg. A mérlegelés szempontjait a munka bonyolultsága, az eredeti munkaköri feladatokhoz viszonyított időigénye, annak gyakorisága, az arra előírt többlettudás birtokában kell meghatározni. Valamennyi szempontot összességében kell mérlegelni, továbbá a rendvédelmi szerv tagja által elvégzett feladatok egyedi vizsgálata alapján kell arról dönteni, hogy a ténylegesen ellátott többletfeladatért milyen mértékű megbízási díj jár. Az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat a felperesnek, ezért a megbízási díjat a bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg.

[28] Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi illetményalap 100%-ában határozta meg a felperest megillető megbízási díjat, a megbízási díj mértékére vonatkozó törvényi és

jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl.

Rámutatott, hogy a szolgálati beosztás szintje és a többlettudás tekintetében a nyomozói és vizsgálói beosztás azonosnak tekinthető, azonban a felperes saját beosztása melletti többletfeladatok rendszeres és jelentős mértékére tekintettel indokolt volt a megbízási díjnak az illetményalap 100%-ában történő megállapítása. A 31/2015. BMr. 35. § (6) bekezdése is a mérlegelendő szempontoknál a többletfeladat nagyságát, a megbízással járó többletterheket, és a helyettesített szolgálati beosztásának besorolását nevesíti. Ezen szempontokat tehát egyenként és összességében is értékelte az elsőfokú bíróság. Az alperes által hivatkozott azonos besorolási szinthez és a munka bonyolultságához megbízási díjat növelő következményt nem társított. A többletfeladat gyakoriságából a többletfeladatok mértékére egyértelműen következtetni lehetett, azaz azt a bíróság értékelési körébe vonhatta. A feladatok gyakoriságát és a jelentős többletterhet egyébként az alperes sem vitatta. Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése nem volt okszerűtlen, ellentmondásos, vagy a megállapított tényállással ellentétes.

[29] A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[30] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. §-a és 3. § (2), (5) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a felszámított összeggel arányban állónak ítélte.

[31] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[32] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. május 7.

dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró